

Llywodraeth Cymru – Cronfa'r Môr A Physgodfeydd Ewrop 2014-2020

Cymorth ar gyfer Marchnata a Phrosesu

Nodiadau Cyfarwyddyd

CYNNWYS

	PARAGRAFF
Cyflwyniad	1
Amcanion Strategol a Thematig	13
Pwy all wneud cais	20
Gweithgareddau Cymwys	26
Gweithgareddau Anghymwys	34
Costau Cymwys	37
Costau Anghymwys	46
Cyfradd grant uchaf a'r trothwy grant uchaf	51
Cymorth Gwladwriaethol	73
Dewis prosiectau llwyddiannus	76
Gofynion allweddol	78
Dangosyddion ac Adrodd	81
Themâu Trawsbynciol	97
Sut mae gwneud cais	100
Amodau Grant	107
Talu Grant	109
Monitro Prosiectau	116
Diwedd Rhaglen EMFF	120
Y Drefn Apelio	121
Gweithdrefn Gwyno	123

CYFLWYNIAD

1. Mae'r Nodiadau Cyfarwyddyd hyn yn egluro Cymorth ar gyfer Marchnata a Phrosesu Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop - a'r math o brosiectau a buddsoddiadau a allai fod yn gymwys am gymorth grant. Darllenwch nhw'n ofalus. Os ydych chi'n credu wedyn y gallai eich cynlluniau buddsoddi neu brosiect fod yn gymwys am grant a'ch bod am wneud cais am gymorth, darllenwch adran "Sut mae Gwneud Cais" y Nodiadau Canllaw hyn a'r Canllawiau 'Sut mae Gwneud Cais' atodol.
2. Mae cymorth grant ar gael o dan raglen EMFF 2014-2020. Bydd y rhaglen yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion canlynol:
 - hybu pysgodfeydd cystadleuol, sy'n amgylcheddol gynaliadwy, yn economaidd hyfyw ac yn gymdeithasol gyfrifol
 - meithrin y broses o roi'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin (CPF) ar waith
 - hybu datblygiad tiriogaethol cytbwys a chynhwysol ardaloedd pysgodfeydd
 - meithrin y gwaith o ddatblygu a gweithredu Polisi Morol Integredig (IMP) yr Undeb mewn modd sy'n gydnaws â'r polisi cydlyniant ac â'r CPF.
3. Ni fydd cyflawni'r amcanion hynny'n cynyddu capasiti pysgota cwch nac yn cynyddu gallu cwch i ddod o hyd i bysgod.
4. Dylid defnyddio'r canllawiau hyn ar gyfer prosiectau a buddsoddiadau sy'n gysylltiedig ag:
 - marchnata cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth
 - prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth.
5. Mae EMFF yn bwysig i'r diwydiant pysgota ac i gymunedau arfordirol gan y bydd yn helpu busnesau i addasu i'r CFP diwygiedig ac i gefnogi cynaliadwyedd hirdymor y sector a thwf economaidd yr ardal.
6. Y ffocws i Gymru yw datblygu sector pysgota bywiog, cystadleuol a chynaliadwy, gan hwyluso'r broses o roi'r CFP ar waith, manteisio ar botensial dyframaethu ac annog partneriaethau rhwng pysgotwyr a sefydliadau gwyddonol.
7. Cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw sicrhau bod prosiectau neu fuddsoddiadau arfaethedig yn dechnegol ddichonadwy, yn cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch perthnasol ac unrhyw ofynion diogelwch eraill sy'n benodol i'r prosiect.
8. Cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw sicrhau bod unrhyw gyfarpar a brynir gydag arian

EMFF yn bodloni'r holl ofynion cyfreithiol angenrheidiol. Os bydd cyfarpar a brynir wedyn yn dod yn ddiwerth neu'n anghyfreithlon, ar yr ymgeisydd mae'r risg; ni fydd modd hawlio yn erbyn y cynllun na chael ad-daliad.

9. Lle bo'n berthnasol, rhaid i ymgeiswyr ddangos hefyd bod yna farchnad hyfyw ar gyfer eu cynnyrch/cynhyrchion ac na fyddai'r prosiect yn mynd rhagddo heb y grant.
10. Mae'r Rhaglen yn ddewisol a byddai swm y grant a gynigir yn gysylltiedig ag amgylchiadau unigol. Yr **isafswm angenrheidiol** fyddai hynny bob tro i alluogi'r prosiect i fynd rhagddo.
11. Dim ond amlinelliad o'r Rhaglen a'r modd y mae'n cael ei gweithredu yw hwn, gallai'r rheolau manwl ar gyfer meini prawf cymhwyster newid.

MESURAU PENODOL

12. Mae'r Nodiadau Cyfarwyddyd hyn yn ymwneud â'r Mesurau EMFF a ganlyn:

- Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata
- Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

AMCANION STRATEGOL A THEMATIG

13. Nod EMFF yw cefnogi datblygu cynaliadwy yn y sector pysgota a'r sector dyframaeth a gwarchod yr amgylchedd morol, ynghyd â chefnogi twf a swyddi mewn cymunedau arfordirol, drwy'r canlynol:

- Hybu pysgodfeydd cynaliadwy, arloesol a chystadleuol sy'n effeithlon o ran adnoddau ac yn seiliedig ar wybodaeth:
Canolbwyntio ar arloesi a gwerth ychwanegol, gan hybu pysgodfeydd sy'n amgylcheddol gynaliadwy, yn gystadleuol ac yn effeithlon o ran adnoddau, ac a fydd yn fwy gofalus, yn cynhyrchu llai o wastraff ac yn gwneud llai o ddifrod i ecosystemau morol
- Meithrin dyframaeth gynaliadwy, arloesol a chystadleuol sy'n effeithlon o ran adnoddau ac yn seiliedig ar wybodaeth:
Ar gyfer sector dyframaeth sy'n amgylcheddol gynaliadwy, yn gystadleuol ac yn effeithlon o ran adnoddau; er mwyn helpu busnesau o'r fath i ddod yn economaidd hyfyw ac yn gystadleuol
- Meithrin y broses o roi'r CPF ar waith:
Cefnogi'r broses o roi'r CPF ar waith drwy gasglu a rheoli data i wella gwybodaeth wyddonol. Bydd hyn yn cefnogi'r gwaith o fonitro, rheoli a gorfodi deddfwriaeth pysgodfeydd hefyd.
- Cynyddu nifer y swyddi a chydlyniant tiriogaethol:

Cynyddu nifer y swyddi a hybu twf economaidd a chynhwysiant cymdeithasol mewn cymunedau sy'n ddibynol ar bysgota drwy ddatblygu lleol a arweinir gan gymunedau

- Meithrin marchnata a phrosesu:
Gwellu marchnata a phrosesu ar gyfer cynhyrchion dyframaeth a physgodfeydd
- Meithrin y broses o roi'r IMP ar waith:
Cefnogi ymagwedd fwy cydlynol at faterion morol.

14. Mae'r prif flaenoriaethau ar gyfer EMFF yng Nghymru yn cynnwys:

- hwyluso'r broses o roi'r CFP ar waith, yn cynnwys y rhwymedigaeth lanio
- manteisio ar botensial dyframaethu a gwneud y diwydiant pysgota'n fwy diogel
- annog partneriaethau rhwng pysgotwyr a sefydliadau gwyddonol
- datblygu lleol a arweinir gan y gymuned
- ychwanegu rhagor o werth at bysgod Cymru
- annog pobl i ddefnyddio Technoleg Gwybodaeth yn y diwydiant.

15. Rhaid i'r holl brosiectau a gefnogir drwy Gronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd (ESI) yn cynnwys EMFF gyfrannu at gyflawni un neu fwy o'r amcanion polisi strategol neu'r amcanion thematig. Gallai'r rhain gynnwys egwyddorion llorweddol lefel rhaglen (Themâu trawsbynciol). Gallai'r prosiectau gyfrannu at nifer o amcanion o'r fath ac mae'n rhaid adrodd ar gynnydd o ran cyflawni'r amcanion hynny pan gyflwynir pob cais am grant.

16. Mae Erthygl 65 o Reoliad Rhif 508/2014 (UE) yn egluro y bydd mesurau yn ymwneud â Marchnata a Phrosesu dan EMFF yn cyfrannu at lwyddiant amcanion penodol o dan Flaenoriaeth yr Undeb a nodir yn Erthygl 6(5) o'r un Rheoliad.

17. Mae Erthygl 6(5)(a) yn berthnasol i Erthygl 68 gan ei fod yn nodi: "Meithrin marchnata a phrosesu drwy fynd ati i gyflawni'r amcan benodol ganlynol – gwella trefn y farchnad ar gyfer cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth."

18. Mae Erthygl 6(5)(a) yn berthnasol i Erthygl 69 gan ei fod yn nodi: "Meithrin marchnata a phrosesu drwy fynd ati i gyflawni'r amcan benodol ganlynol – annog buddsoddiad yn y sectorau prosesu a marchnata."

19. At hyn, mae'n rhaid i brosiectau fynd i'r afael ag un neu fwy o'r Themâu Trawsbynciol sydd wedi'u cynnwys yn y Rhaglen Weithredol lle bo'n briodol gwneud hynny yng nghyd-destun y gweithgareddau y disgwylir iddynt gael eu cyflawni a'r allbynnau neu'r canlyniadau disgwylidig. Y Themâu Trawsbynciol yw:

- Hyrwyddo cydraddoldeb rhwng dynion a merched a pheidio â gwahaniaethu

- Datblygu cynaliadwy.

PWY ALL WNEUD CAIS

20. Mae'r canlynol yn gymwys i wneud cais am gymorth EMFF, **oni nodir yn wahanol ym mharagraffau 21-22**:

- cyrff cyfraith gyhoeddus
- pysgotwyr a / neu berchenogion cychod pysgota sydd ar gofrestr fflyd pysgota'r Undeb Ewropeaidd (UE) ac sy'n cael eu gweinyddu gan Lywodraeth Cymru o borthladd yng Nghymru¹
- sefydliadau cynhyrchwyr, sefydliadau cydadrannol neu sefydliadau cyhoeddus neu led-gyhoeddus
- busnesau neu sefydliadau dyframaeth
- sefydliadau pysgotwyr
- sefydliadau sy'n rhan o'r gwaith o gynhyrchu, prosesu, marchnata, dosbarthu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth neu eu gwerthu'n fasnachol
- sefydliadau anllywodraethol
- cymdeithasau, gan gynnwys ffermwyr dyframaethu newydd
- busnesau micro, bach, canolig a mawr² (oni bai fod cyfyngiadau cymhwysedd penodol i'r Mesur yn berthnasol yng nghyswllt busnesau mawr – gweler paragraffau 21-22
- partneriaethau cyhoeddus-preifat.

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

21. Mae'r sefydliadau a'r endidau a restrir ym mharagraff 20 yn gymwys i wneud cais am gymorth.

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

22. Gan randdirymu darpariaethau paragraff 20, **nid** yw busnesau nad ydynt yn fusnesau bach a chanolig yn gymwys i wneud cais am gymorth o Fesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth.

Diffiniad o Fusnes Bach a Chanolig (BBaCh)

¹ Dylai cychod a gaiff eu gweithredu y tu allan i Gymru ac y mae eu perchenogion yn byw y tu allan i Gymru wneud cais i'w gwlad eu hunain.

² Ystyrir busnes yn unrhyw endid sy'n cymryd rhan mewn gweithgarwch economaidd, waeth beth fo'i ffurff gyfreithiol.

23. BBaCh yw busnes sy'n cyflogi llai na 250 o weithwyr (cyfwerth ag amser llawn) ac sydd â throsiant blynyddol heb fod yn fwy na 50 miliwn ewro a/neu sydd â chyfanswm o ddim mwy na 43 miliwn ewro ar y fantolen flynyddol. Dylid trin staff rhan amser a gweithwyr tymhorol fel ffracsiwn cyfwerth ag amser llawn.

- Mae BBaChau yn cynnwys 3 is-gategori o fusnesau: micro, bach a chanolig
- mae microfusnesau yn cyflogi llai na 10 o weithwyr cyflogedig, mae busnesau bach yn cyflogi llai na 50 o weithwyr cyflogedig ac mae busnesau canolig yn cyflogi llai na 250 o weithwyr cyflogedig
- mae maint y busnes hefyd yn cyfeirio at y trosiant blynyddol a'r cyfanswm ar y fantolen flynyddol o dan rai amgylchiadau.

I gael diffiniad llawn, darllenwch ganllaw'r Comisiwn Ewropeaidd, 'The new SME definition'³.

Pob Mesur

24. Ni dderbynnir ceisiadau gan sefydliadau, busnesau nac unigolion sydd wedi'u collfarnu o dwyll o dan naill ai Cronfa Pysgodfeydd Ewrop (EFF) neu EMFF.

25. Ni dderbynnir ceisiadau gan sefydliadau, busnesau nac unigolion sydd wedi'u collfarnu o droseddau y mae Llywodraeth Cymru neu'r UE yn eu hystyried yn 'dorrheolau difrifol' neu'n dwyll, yn y 12 mis cyn gwneud cais. Gweler y Nodiadau Cyfarwyddyd ar wahân ar Dor-rheolau Difrifol a Thwyll.

GWEITHGAREDDAU CYMWYS

Pob Mesur

26. Cyfeiriwch at y Cyflwyniad i'r Nodyn Canllaw hwn ar gyfer egwyddorion allweddol a gofynion cymhwysedd sy'n berthnasol i bob Mesur.

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

27. Bydd gweithgareddau yn cefnogi arbenigedd marchnata gwell sy'n canolbwyntio ar ymchwil marchnata i adnabod cyfleoedd ar gyfer cynhyrchion newydd a gwella cyflwyniad a phecynnu cynhyrchion. Bydd gweithgareddau hyrwyddo yn cefnogi ymwybyddiaeth o labeli ansawdd a bwyd môr gwyllt lleol, gan gynnwys marchnata

³ Yr Undeb Ewropeaidd, (2015), Canllaw defnyddwyr i'r diffiniad o Fusnesau Bach a Chanolig, yr Undeb Ewropeaidd, Gwlad Belg, (yn deillio o): Argymhelliad y Comisiwn (UE) ar 6ed Mai 2003 ynghylch y diffiniad o fentrau micro, bach a chanolig eu maint (OJ 124, 20.5.2003, Atodiad 1, t. 4-6)

cynhyrchion pysgodfeydd arfordirol ar raddfa fach neu ddyframaeth lleol yn uniongyrchol. Byddant hefyd yn cefnogi creu sefydliadau cynhyrchwyr yn y sectorau dyframaeth a glannau er mwyn helpu i ddatrys eu natur dameidiog.

28. Mae'r gweithgareddau cymwys yn brosiectau marchnata i gynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth sy'n:

- creu sefydliadau cynhyrchwyr, cymdeithasau sefydliadau cynhyrchwyr neu sefydliadau cydadrannol i'w cydnabod yn unol ag Adran II Pennod II Rheoliad (UE) Rhif 1379/2013 ar Drefn Gyffredin Marchnadoedd Cynhyrchion Pysgodfeydd a Dyframaeth⁴
- dod o hyd i farchnadoedd newydd a gwella'r amodau ar gyfer cyflwyno ar farchnad cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth, gan gynnwys:
 - rhywogaethau â photensial marchnata
 - dalfeydd dieisiau a geir o stociau masnachol yn unol â mesurau technegol, Erthygl 15 CFP (Rheoliad (UE) Rhif 1380/2013⁵ ac Erthygl 8(2)(b) Rheoliad (UE) Rhif 1379/2013 ar Drefn Gyffredin Marchnadoedd Cynhyrchion Pysgodfeydd a Dyframaeth
 - cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth a sicrhawyd gan defnyddio dulliau sy'n cael effaith isel ar yr amgylchedd, neu gynhyrchion dyframaeth organig yn ystyr Rheoliad (CE) Rhif 834/2007 ar Gynhyrchu Organig a Labelu Cynhyrchion Organig⁶
- hybu'r ansawdd a'r gwerth a ychwanegir drwy hwyluso'r canlynol:
 - y cais am gofrestru cynnyrch penodol ac addasiad gweithredwyr perthnasol i'r gofynion cydymffurfio ac ardystio perthnasol yn unol â Rheoliad (UE) Rhif 1151/2012 Senedd Ewrop a'r Cyngor Cynlluniau Ansawdd ar gyfer Cynhyrchion Amaethyddol a Bwydydd⁷
 - ardystio a hyrwyddo cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth cynaliadwy, gan gynnwys cynhyrchion o bysgota arfordirol ar raddfa fach ac o ddulliau prosesu sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd
 - pysgotwyr arfordirol ar raddfa fach neu bysgotwyr ar droed yn marchnata cynhyrchion pysgodfeydd yn uniongyrchol
 - cyflwyniad a phecynnu cynhyrchion
- cyfrannu at dryloywder cynhyrchu a'r marchnadoedd; a chynnal arolygon marchnad ac astudiaethau ar ba mor ddibynnol yw'r Undeb ar fewnforio
- cyfrannu at y gallu i olrhain cynhyrchion pysgodfeydd neu ddyframaeth a, lle bo'n berthnasol, datblygu ecolabel Undeb gyfan i gynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth fel y cyfeirir atynt yn Rheoliad (UE) Rhif 1379/2013 ar y

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1379>

⁵ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.354.01.0022.01.ENG&toc=OJ:L:2013:354:TOC

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007R0834>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012R1151>

Trefniant Cyffredin ar gyfer Marchnadoedd Cynhyrchion Pysgodfeydd a Dyframaeth

- llunio contractau safonol i BBaChau, sy'n gydnaws â chyfraith yr Undeb
- cynnal ymgyrchoedd cyfathrebu a hyrwyddo rhanbarthol, cenedlaethol neu drawswladol er mwyn codi ymwybyddiaeth y cyhoedd o gynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth cynaliadwy - ni ddylid anelu'r prosiectau hyn at frandiau masnachol.

29. Gall prosiectau gynnwys gweithgareddau cynhyrchu, prosesu a marchnata ar hyd y gadwyn gyflenwi.

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

30. Bydd gweithgareddau yn cefnogi gwell effeithlonrwydd, arloesi technegol a defnyddio dalfeydd. Bydd y rhan fwyaf o'r cyllid yn cael ei neilltuo i brosiectau sy'n lleihau defnydd o ynni ac ar gyfer arloesi technegol o ran lleihau ôl-troed amgylcheddol, a fydd yn fuddiol i effeithlonrwydd y busnes a'i effaith amgylcheddol. Caiff cyllid hefyd ei ddarparu i brosiectau sy'n cefnogi dulliau, cynhyrchion a systemau gwell a fydd yn gwella enw da a chystadleurwydd y diwydiant. Byddai'r arloesi technegol yng nghyswllt technoleg prosesu hefyd yn diwallu'r angen i greu cyfleoedd i ddefnyddio dalfeydd dieisiau (anfwriadol a rhywogaethau anghyfarwydd) a fydd yn cael eu glanio dan y rhwymedigaeth lanio er mwyn gallu eu cyflwyno i'r farchnad briodol.

31. Bydd prosiectau dan Fesur IV.4: Erthygl 69 hefyd yn cefnogi gwella cynhyrchion, prosesau a rheolaeth o ran prosesu a chefnogi strategaeth y DU i greu amodau gwell ar gyfer twf yn y diwydiant.

32. Gweithgareddau cymwys yw buddsoddiadau yn y gwaith o brosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth sy'n:

- cyfrannu at arbed ynni neu leihau'r effaith ar yr amgylchedd, gan gynnwys trin gwastraff
- gwella diogelwch, hylendid, iechyd ac amodau gwaith
- cefnogi'r gwaith o brosesu dalfeydd o bysgod masnachol nad oes modd eu harfaethu ar gyfer cael eu bwyta gan bobl.
- ymwneud â phrosesu is-gynhyrchion a ddeillir o brif weithgareddau prosesu
- ymwneud â phrosesu cynhyrchion dyframaeth organig yn unol ag Erthyglau 6 a 7 Rheoliad (CE) Rhif 834/2007 ar Gynhyrchu Organig a Labelu Cynhyrchion Organig⁸
- arwain at gynhyrchion newydd neu well, prosesau newydd neu well, neu systemau rheoli a threfnu newydd neu well.

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007R0834>

33. Er bod yn rhaid i'r prif fewnbwn i weithgareddau prosesu fod yn gynhyrchion pysgodfeydd a/neu ddyframaeth; mewn rhai achosion, gellir creu gwerth ychwanegol i gynhyrchion pysgodfeydd neu ddyframaeth drwy ychwanegu rhywfaint o fewnbynnau nad ydynt yn rhai pysgodfeydd neu ddyframaeth (er enghraifft, os mai allbwn y prosesu fydd peis pysgod neu chacennau cranc). Felly, mae'n rhaid i'r mewnbynnau i'r gweithgareddau prosesu fod yn o leiaf 50% o gynhyrchion pysgodfeydd a/neu ddyframaeth.

GWEITHGAREDDAU ANGHYMWYS

Pob Mesur

34. Mae nifer o fuddsoddiadau nad ydynt yn gymwys am gymorth EMFF:

- buddsoddiadau i gynyddu'r ymdrech pysgota, capasiti cwch neu allu cwch i ddod o hyd i bysgod
- buddsoddiadau i gynyddu'r capasiti dal pysgod
- buddsoddiadau i adeiladu cychod pysgota neu eu mewnforio
- buddsoddiadau i roi'r gorau i weithgareddau pysgota dros dro neu'n barhaol (oni ddarperir ar eu cyfer fel arall yn rheoliadau EMFF)
- buddsoddiadau ar gyfer pysgota archwiliadol
- buddsoddiadau i drosglwyddo perchenogaeth busnes
- buddsoddiadau i gefnogi ailstocio uniongyrchol oni bai fod deddf gyfreithiol yr Undeb Ewropeaidd yn darparu'n benodol ar gyfer hyn fel mesur cadwraeth neu yn achos ailstocio arbrofol
- prynu neu adeiladu cychod pysgota mewndirol
- adeiladu Deorfeydd i Gimychiaid
- ffermio organebau wedi eu haddasu'n enetig
- eitemau a gwasanaethau sy'n ofynion statudol neu orfodol o dan y gyfraith ac is-ddeddfau
- costau cynnal a chadw ataliol neu sydd wedi'u trefnu ar gyfer unrhyw ddarn o gyfarpar sy'n sicrhau bod dyfais yn gweithio'n iawn
- gweithgareddau sy'n gysylltiedig â physgota hamdden yn y môr neu mewn dŵr croyw
- treillio pwls
- prosiectau sy'n torri amodau gofynion deddfwriaethol Cenedlaethol neu'r Undeb Ewropeaidd
- rhwymedigaethau safonol y diwydiant fel gofynion rheoli statudol
- unrhyw eitemau neu weithgareddau unigol neu ar wahân y mae buddiolwr eisoes wedi cael neu'n bwriadu cael arian ar eu cyfer gan yr Undeb Ewropeaidd heblaw EMFF.

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

35. Yn ychwanegol at y darpariaethau ym mharagraff 34 uchod, mae ariannu'r gweithgareddau canlynol yn anghymwys:

- prosiectau a gweithgareddau sy'n ymwneud ag adwerthu, a ddiffinnir fel prynu nwyddau i'w hadwerthu neu ddarparu gwasanaeth gwerth ychwanegol ar y pwynt darparu fel bwytai, caffis a siopau bwyd cyflym, gan gynnwys siopau symudol

- prosiectau sy'n ymwneud â marchnata neu hyrwyddo cynhyrchion nad ydynt yn rhai pysgodfeydd neu ddyframaeth
- prosiectau i gynnal ymgyrchoedd cyfathrebu a hyrwyddo rhanbarthol, cenedlaethol neu drawswladol a anelir at frandiau masnachol (mae prosiectau a anelir at frandiau anfasnachol yn gymwys).

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

36. Yn ychwanegol at y darpariaethau ym mharagraff 34 uchod, mae ariannu'r gweithgareddau canlynol yn anghymwys:

- prosiectau sy'n cynnwys prosesu lle mae llai na 50% o'r mewnbynnau yn gynhyrchion pysgodfeydd a/neu ddyframaeth
- buddsoddiadau ar lefel adwerthu – diffinnir fel prynu nwyddau i'w hadwerthu i'r defnyddiwr terfynol neu ddarparu gwasanaeth gwerth ychwanegol ar y pwynt darparu fel bwyta, caffis a siopau bwyd cyflym, gan gynnwys siopau symudol;
- buddsoddiadau i amnewid eitemau a brynwyd yn flaenorol gyda chymorth grant yr UE neu Lywodraeth Cymru (o fewn yr un busnes)
- buddsoddiadau mewn warysau, storio, cludiant a/neu logisteg dosbarthu □ prosiectau sy'n ymwneud â phrosesu contractau (boed yn gynhyrchion pysgodfeydd neu ddyframaeth cymwys ai peidio) lle nad yw'r gwerth sy'n cael ei ychwanegu yn cael ei wireddu gan yr ymgeisydd a/neu nad eiddo'r ymgeisydd yw'r cynnyrch sy'n cael ei brosesu
- cynhyrchion lle na ellir dangos bod marchnad gyffredin realistig ar eu cyfer
- warysau a/neu rewgelloedd a storfeydd oer ar gyfer cynhyrchion gorffenedig fel buddsoddiad ar wahân nad yw'n cynnwys gweithgareddau prosesu □ uwchraddio adeiladau/safleoedd a/neu gyfarpar i fodloni gofynion sy'n deillio o gamau gorfodi statudol.

COSTAU CYMWYS

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

37. Cymorth dan Fesur IV.3: Gall Erthygl 68 gynnwys:

- ffioedd ymgynghorwyr, ffioedd technegol a phroffesiynol eraill; ffioedd am ganiatâd statudol, trwyddedau a chydsyniadau
- costau gweithgareddau marchnata a hyrwyddo, gan gynnwys llogi lleoliadau, presenoldeb mewn ffeiriau masnach, dylunio deunyddiau hyrwyddo a sefydlu gwefannau
- costau uniongyrchol prosiectau ymchwil neu arolygon marchnad penodol wedi'u cysylltu â chynllun manwl

- nwyddau traul (eitemau sy'n cael eu dileu o fewn blwyddyn fel arfer) sy'n angenrheidiol ar gyfer cyflawni'r prosiect ac yn ymwneud yn uniongyrchol â'r prosiect
- costau rhedeg prosiect, megis costau staff allweddol.

38. Yn amodol ar y darpariaethau ym mharagraff 39, gall cymorth, os gellir dangos ei fod yn angenrheidiol yn uniongyrchol ar gyfer cyflawni'r prosiect ac yn ymwneud yn uniongyrchol â chyflawni'r prosiect, gynnwys:

- asedau diriaethol bach, megis prynu a gosod eitemau peirianwaith a chyfarpar bach sy'n costio llai na'r trothwy cyfalafu y cytunwyd arno, ac felly nad ydynt yn golygu gwariant cyfalaf, hyd at werth marchnad yr ased (gweler paragraffau 39 a 40 isod)
- asedau anniriaethol megis caffael neu ddatblygu meddalwedd gyfrifiadurol, hawliau patent, trwyddedau, hawlfreintiau a ffioedd technegol ac ymgynghorol.

Nid yw gwariant cyfalaf yn gymwys.

39. Fel arfer, diffinnir gwariant cyfalaf yn unol â throthwy cyfalafu buddiolwr. Fel arfer, diffinnir hyn fel unrhyw eitem unigol sy'n costio dros £5,000 (a/neu sydd ag oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn). Fodd bynnag, gall y buddiolwyr hynny sydd â throthwy cyfalafu sefydliadol dros £5,000 fod yn gymwys am drothwy cyfalafu dros £5,000 a hyd at eu trothwy cyfalafu sefydliadol, yn amodol ar gyflwyno achos â thystiolaeth briodol. Cynghorir buddiolwyr yn y sefyllfa hon i gysylltu â Llywodraeth Cymru i drafod y trothwy cyfalafu priodol i'w roi ar eu prosiect.

40. Mae eitemau bach o gyfarpar ail-law sy'n cydymffurfio â darpariaethau paragraffau 38 a 39 uchod yn gymwys (ar gyfer BBaChau yn unig) lle mae'r ymgeisydd yn gallu dangos y canlynol:

- ei fod yn cydymffurfio â deddfwriaeth iechyd a diogelwch cyfredol
- ei fod yn addas i'r diben
- bod ganddo ddisgwyliad oes o bum mlynedd o leiaf.

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

41. Cymorth dan Fesur IV.4: Gall Erthygl 69 gwmpasu asedau diriaethol fel tir, adeiladau, peiriannau a chyfarpar ac asedau anniriaethol fel meddalwedd gyfrifiadurol, hawliau patent a thrwyddedau a ffioedd technegol ac ymgynghori:

- adeiladu, caffael, neu wella eiddo ansymudol, gyda thir ond yn gymwys i raddau nad yw'n uwch na 10% o gyfanswm costau cymwys y prosiect buddsoddi

- prynu a gosod peiriannau a chyfarpar hyd at werth marchnad yr ased □ costau cyffredinol sy'n gysylltiedig â gwariant y cyfeirir atynt yn y ddau bwynt bwled uchod, fel ffioedd pensaer, peiriannydd ac ymgynghori, ffioedd sy'n gysylltiedig â chynghor ar gynaliadwyedd amgylcheddol ac economaidd heb fod yn fwy na 12% o gyfanswm costau cymwys y prosiect buddsoddi
 - caffael neu ddatblygu meddalwedd gyfrifiadurol a chaffael patentau, trwyddedau, hawlfreintiau, nodau masnach.
42. Mae ffioedd ymgynghorwyr a phenseiri, costau cynllunio technegol eraill, arolygon safle a ffioedd proffesiynol; ffioedd a chostau ceisiadau cynllunio; ffioedd am ganiatâd statudol, trwyddedau a chydysniadau hefyd yn gymwys, hyd yn oed os ydynt wedi'u cwblhau a'u prynu cyn derbyn cymeradwyaeth cyn belled â'u bod yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r prosiect.
43. Mae'n rhaid i gostau sy'n gysylltiedig â phrynu a/neu adnewyddu a/neu addasu unrhyw adeilad fod yn briodol i raddfa, natur a bwriad y prosiect. Mae'n rhaid i grantiau ganolbwyntio'n bennaf ar brosesu cynhyrchion pysgodfeydd neu ddyframaeth ac felly ni ellir eu defnyddio at ddiben caffael asedau cyfalaf nad ydynt yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r gweithgarwch arfaethedig.
44. Mae cyfarpar ail law yn gymwys (ar gyfer BBaChau yn unig) lle gall yr ymgeisydd ddangos y canlynol:
- ei fod yn cydymffurfio â deddfwriaeth iechyd a diogelwch cyfredol
 - ei fod yn addas i'r diben
 - bod ganddo ddisgwyliad oes o bum mlynedd o leiaf.
45. Ni fydd prynu neu brydlesu cerbydau ar gyfer cludiant mewnol yn gymwys oni bai fod y cerbyd dan sylw yn cyfrannu'n uniongyrchol at y prosiect ac ni fod yn cael ei ddefnyddio gan y buddiolwr at unrhyw ddiben arall.

COSTAU ANGHYMWYS

46. Mae'r eitemau canlynol yn enghreifftiau o fathau eraill o wariant sy'n **anghymwys** ar gyfer cymorth grant EMFF. Nid yw hon yn rhestr derfynol a bydd pob eitem o wariant yn cael ei hystyried fesul achos. Cyfeiriwch hefyd at y rhestr benodol i'r Mesur o gostau anghymwys isod ym mharagraffau 49-50, sy'n berthnasol yn ychwanegol at y rhestr a ganlyn:
- unrhyw gostau y gallech eu hadennill yn rhannol neu i gyd drwy wneud hawliad ar bolisi yswiriant neu drwy geisio iawndal neu ddiogollediad
 - prynu adeiladau sydd wedi'u defnyddio'n flaenorol ar gyfer yr un diben
 - unrhyw waith corfforol ar y safle a gyflawnir cyn dyddiad dechrau awdurdodedig y gwaith neu unrhyw wariant yr eir iddo cyn dyddiad

dechrau'r prosiect heb gymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan y dyfarnwr (**mae unrhyw waith o'r fath a gyflawnir yn rhoi'r dyfarniad cyfan yn y fantol**)

- gwaith dros dro nad yw'n gysylltiedig yn **uniongyrchol** â gweithredu'r prosiect
- **prynu** ceir, faniau, beiciau modur, beiciau ac unrhyw ffurf arall o gludiant personol (am ba reswm bynnag)
- **prynu** cerbydau ar gyfer cludiad allanol (megis lorïau, bysiau, faniau, bysiau mini neu unrhyw fath arall o gerbyd a ddefnyddir i gludo nwyddau neu bobl) (mae wagenni fforch godi neu gerbydau tebyg, a ddefnyddir ar gyfer codi pethau a thrawsgludo mewnol yn gymwys ar gyfer cymorth grant EMFF os ydynt yn cydymffurfio â gofynion cymhwyster penodol y Mesur) □ prynu stoc masnachu
- cyfalaf gweithio
- TAW adenilladwy
- costau gwaith cynnal a chadw ataliol neu wedi'i drefnu ar gychod a chyfarpar ac ar adeiladau, peiriannau neu gyfarpar sy'n bodoli'n barod, gan gynnwys costau cynnal a chadw cerbydau
- costau gweithredu
- costau sy'n gysylltiedig â llenwi ffurflenni cais EMFF, yn cynnwys talu ymgynghorwyr i helpu pobl i lenwi'r ffurflenni cais
- costau cyfarpar a llafur eich hun
- cyfnewid peiriannau neu gyfarpar am rai newydd yr un fath
- cyfarpar hamdden (er y gall setiau teledu, taflunyddion ac ati at ddibenion addysgol neu fusnes fod yn gymwys)
- tirlunio, gwaith addurnol a darparu amwynderau hamdden
- cyfarpar a dodrefn swyddfa cyffredinol heblaw am ddesgiau, cadeiriau, cyfarpar ffôn, cyfrifiaduron a chyfarpar TG arall, meddalwedd a theleargraffyddion, cyfarpar labordai a darlithfeydd sy'n hanfodol ar gyfer cyflawni'r prosiect
- hyfforddiant ar gyfer cyfarwyddwyr a staff allweddol □ treuliau cyfarwyddwyr allanol
- costau sy'n gysylltiedig â chontract prydlesu fel elw leswyr, costau cyllido llog, gorbenion a thaliadau yswiriant
- costau trefnu cyfleusterau gorddrafft, benthyciadau neu gyfleusterau cymorth ariannol eraill, gan gynnwys unrhyw ffioedd cysylltiedig neu daliadau eraill
- gorbenion sy'n cael eu dyrannu neu eu dosrannu ar gyfraddau llawer uwch na'r rhai a ddefnyddir ar gyfer gwaith tebyg a gyflawnir gan yr ymgeisydd
- gwariant tybiannol
- taliadau ar gyfer gweithgarwch o natur grefyddol a/neu wleidyddol

Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop (EMFF) - Nodiadau Cyfarwyddyd Cymorth ar gyfer Marchnata a Phrosesu

- dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad asedau a brynwyd gyda chymorth grant Ewropeaidd
- rhwymedigaethau digwyddiadol
- hapddigwyddiadau / darpariaethau
- elw a wneir gan yr ymgeisydd
- buddrannau
- taliadau llog (ac eithrio o dan gynllun Cymorth Gwladwriaethol a gymeradwyir)
- taliadau gwasanaeth sy'n deillio o brydlesau cyllid, hurbwrcasu a threfniadau credyd
- costau sy'n deillio o ohirio taliadau i gredydwyd
- costau sy'n ymwneud â dirwyn cwmni i ben
- taliadau am ddiswyddo annheg
- taliadau i gynlluniau pensiwn preifat
- taliadau ar gyfer pensiynau heb eu cyllido
- iawndal am golli swydd
- iawndal a delir i drydydd parti am ddifeddiannu, cnydau heb eu cynaeafu ac ati
- iawndal am gostau ychwanegol yr eir iddynt a/neu incwm na chafwyd
- drwgddyledion sy'n deillio o fenthyciadau i weithwyr, perchenogion, cyfarwyddwyr, partneriaid, gwarantwyr, rhanddeiliaid neu berson sy'n gysylltiedig ag unrhyw un o'r rhain
- taliadau am anrhegion a rhoddion
- diddanwch personol (gan gynnwys alcohol);
- costau sy'n gysylltiedig â gofynion a ddeillir o gamau gorfodi statudol
- dirwyon a chosbau statudol
- trethi statudol (ac eithrio TAW na ellir ei hadennill)
- dirwyon ac iawndal troseddol
- treuliau cyfreithiol yn ymwneud â chyfreitha.

47. Ni ellir defnyddio grant at ddiben caffael asedau cyfalaf nad ydynt yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r gweithgarwch arfaethedig.

48. Dim ond os ydynt yn cydymffurfio â gofynion cymhwyster penodol y Mesur a phan fo'r gost wedi'i thalu'n gywir gan yr hawliwr y mae costau'n gymwys i gael cymorth grant yn gysylltiedig â phrynu cyfarpar (newydd a/neu ail law). Gan hynny, nid yw costau llawn unrhyw gyfarpar sy'n cael ei sicrhau dan drefniant hurbwrcasu neu brydles neu unrhyw drefniant ariannol arall yn gymwys am gymorth grant. O dan amgylchiadau penodol, gall elfen gyfalaf taliadau misol fod yn gymwys am gyfnod penodol, ond bydd rheolau eraill yn gymwys.

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

Fersiwn: 2

Dyddiad Cyhoeddi: Mai 2018

Cyhoeddwyd gan: Llywodraeth Cymru

Tudalen 16 o 33

49. Yn ychwanegol at y darpariaethau ym mharagraffau 46-48 uchod, nid yw'r costau a ganlyn yn gymwys dan Fesur IV.3: Erthygl 68:

- adeiladu, caffael, neu wella eiddo ansymudol
- prynu a/neu siarteri neu brydlesu cerbydau
- gwariant cyfalaf (fel arfer, diffinnir gwariant cyfalaf yn unol â throthwy cyfalafu buddiolwr. Fel arfer, diffinnir hyn fel unrhyw eitem unigol sy'n costio dros £5,000 (a/neu sydd ag oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn). Fodd bynnag, gall y buddiolwyr hynny â throthwy cyfalafu sefydliadol dros £5,000 fod yn gymwys am drothwy cyfalafu dros £5,000 a hyd at eu trothwy cyfalafu sefydliadol, yn amodol ar gyflwyno achos â thystiolaeth briodol. Cynghorir buddiolwyr yn y sefyllfa hwn i gysylltu â Llywodraeth Cymru i drafod y trothwy cyfalafu priodol i'w roi ar eu prosiect).

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

50. Yn ychwanegol at y darpariaethau ym mharagraffau 46-48 uchod, nid yw'r costau a ganlyn yn gymwys dan Fesur IV.4: Erthygl 69:

- prynu tir, gan gynnwys treuliau cysylltiedig, lle mae'r costau'n uwch na 10% o gyfanswm gwariant eich prosiect
- costau refeniw, megis rhent, cyfleustodau, cyflogau staff allweddol; presenoldeb mewn ffeiriau masnach
- costau rhedeg cyfleusterau a chwmnïau prosesu
- defnyddiau traul (eitemau sydd fel arfer yn cael eu dileu o fewn blwyddyn).

CYFRADD GRANT UCHAF A'R TROTHWY GRANT UCHAF

51. Mae swm y grant yn cynnwys cyfanswm cyfraniad y sector cyhoeddus at y prosiect buddsoddi sy'n cynnwys; arian gan yr UE; cyd-gyllido cronfeydd yr UE gan Lywodraeth Cymru; arian gan adrannau ac asiantaethau eraill y llywodraeth; cyrff cyhoeddus anadrannol ac awdurdodau lleol; arian gan gyrff llywodraethol a reolir fel y Gwasanaeth Busnesau Bach a'r Loteri Genedlaethol; ac arian o drethi ardrethiannol (ardollau).
52. Os ceir arian cyhoeddus arall o'r UE neu'r DU i gefnogi costau prosiect, bydd yn cael ei ddisgowntio yn erbyn grant EMFF.
53. Y trothwy grant isaf fesul prosiect unigol yw **£2,400**
54. Yn y cam hwn, nid oes unrhyw drothwy grant uchafswm wedi'i bennu. Fodd bynnag, mae'r Rhaglen yn ddewisol a byddai swm y grant a gynnigir yn berthnasol i amgylchiadau unigol a bob amser y **swm gofynnol angenrheidiol** i alluogi i'r prosiect fynd yn ei flaen.

Cyfraddau Grant:

55. Cyfraddau grant yw lefel uchaf y cymorth cyhoeddus y gall prosiect fod yn gymwys ar ei gyfer. Felly, mae'n rhaid i'r buddiolwr sicrhau gweddill yr arian o gronfeydd nad ydynt yn rhai cyhoeddus. Os ceir arian cyhoeddus arall o'r UE neu'r DU i gefnogi costau prosiect, bydd yn cael ei ddisgowntio yn erbyn grant EMFF.
56. Y gyfradd grant uchaf ar gyfer corff cyfraith gyhoeddus yw **100%**.
57. Mae'r cyfraddau grant uchaf ar gyfer buddiolwyr nad ydynt yn gyrff cyfraith gyhoeddus fel a ganlyn:
- Y gyfradd grant ar gyfer pysgotwyr arfordirol ar raddfa fach neu ar gyfer prosiect sy'n gysylltiedig â fflyd pysgodfeydd arfordirol ar raddfa fach yw **80%**⁹.
 - Y gyfradd grant uchaf ar gyfer Sefydliadau'r Cynhyrchydd, cymdeithas o Sefydliadau'r Cynhyrchydd neu sefydliad cydadannol yw **75%**.
 - y gyfradd grant uchaf ar gyfer sefydliadau pysgotwyr neu gyd-fuddiolwyr eraill yw **60%**
 - Y gyfradd grant uchaf ar gyfer sefydliadau preifat sy'n fusnesau bach a chanolig nad ydynt yn bysgotwyr arfordirol ar raddfa fach (ar gyfer prosiect nad yw'n gysylltiedig â fflyd pysgodfeydd arfordirol ar raddfa fach) yw **50%**.
 - Y gyfradd grant uchaf ar gyfer busnesau mawr (sefydliadau preifat nad ydynt yn fusnesau bach a chanolig) nad ydynt yn bysgotwyr arfordirol ar raddfa fach (ar gyfer prosiect nad yw'n gysylltiedig â fflyd pysgodfeydd arfordirol ar raddfa fach) yw **30%**.
58. Trowch at adran "Sut mae Gwneud Cais" y Nodiadau Canllaw hyn i gadarnhau eich bod yn gymwys i ymgeisio.

Rhanddirymadau:

59. Mae Erthygl 95 o Reoliad Rhif 508/2014 yr UE (Rheoliad EMFF) yn nodi:

Gall Aelod-wladwriaethau ddefnyddio lefel o gymorth cyhoeddus rhwng 50% a 100% o gyfanswm y gwariant cymwys os:

⁹ Mae Pysgota Arfordirol ar Raddfa Fach (SSCF) yn golygu pysgota o gychod pysgota sy'n mesur 11.99 metr o hyd neu lai heb ddefnyddio offer pysgota llusgo fel y rhestrir yn Nhabl 3 o Atodiad I i Reoliad Rhif 26/2004 y Comisiwn (CE).

(a) yw'r gweithredu (prosiect) yn digwydd o dan Benodau I, II neu IV o Deitl V a'i fod yn bodloni'r holl feini prawf a ganlyn:

(i) mae er budd pawb

(ii) mae ganddo gyd-fuddiolwr (iii) mae ganddo nodweddion arloesol, lle y bo'n briodol, yn lleol.

60. **Bydd Llywodraeth Cymru yn arfarnu'r holl geisiadau am lefel uwch o gymorth cyhoeddus fesul achos. Disgresiwn Llywodraeth Cymru yw gwneud y penderfyniad terfynol ar lefel y cymorth cyhoeddus y gall prosiect fod yn gymwys i'w gael.**

Cyd-fudd a Chyd-fuddiolwr:

61. 'Cyd-fuddiolwr' yw sefydliad y cydnabyddir ei fod yn cynrychioli budd ei aelodau, grŵp o randdeiliaid neu'r cyhoedd yn gyffredinol. Y sefydliad ei hun yn ei gyfanrwydd ddylai fod yn fuddiolwr prosiect ac nid ei aelodau.

62. Caiff 'cyd-fudd' ei ddiffinio fel camau gweithredu a gaiff eu cymryd gan y sefydliad hwn sydd er cyd-fudd ei aelodau, grŵp o randdeiliaid neu'r cyhoedd. Dylai camau gweithredu o'r fath felly gwmpasu mwy na chyfanswm buddiannau unigol aelodau o'r cyd-fuddiolwr hwn.

63. Os nad oes gan brosiect fudd ariannol uniongyrchol i'r ymgeisydd sy'n cyflawni'r prosiect neu i fuddiolwr y prosiect a bod ganddo gyd-fudd a chyd-fuddiolwr (neu fuddiolwyr) yna gellir ei ystyried yn Gyd-brosiect.

64. Os oes gan brosiect fudd ariannol uniongyrchol i'r ymgeisydd sy'n cyflawni'r prosiect neu i fuddiolwr y prosiect yna ni ellir ei ystyried yn Gyd-brosiect.

65. At hyn, er mwyn bod yn gymwys ar gyfer y gyfradd uwch o gymorth cyhoeddus, rhaid bod gan brosiect nodweddion arloesol.

66. Gellir diffinio arloesedd mewn nifer o ffyrdd gwahanol. Er enghraifft:

- ystyr **arloesedd cynnyrch** yw cyflwyno nwyddau neu wasanaethau sy'n newydd neu wedi gwella'n sylweddol o ran eu nodweddion neu eu defnyddiau bwriadedig. Mae hyn yn cynnwys gwelliannau sylweddol i'r manylebau technegol, y cydrannau a'r defnyddiau, y feddalwedd gysylltiedig, pa mor hawdd ydyw i'w drin neu nodweddion swyddogaethol eraill

- ystyr **arloesedd proses** yw rhoi dull cynhyrchu neu ddarparu ar waith sy'n newydd neu wedi gwella'n sylweddol. Mae hyn yn cynnwys newidiadau sylweddol mewn technegau, cyfarpar a/neu feddalwedd
- ystyr **arloesedd marchnata** yw rhoi dull marchnata newydd ar waith sy'n cynnwys newidiadau sylweddol i'r gwaith o ddylunio neu becynnu cynnyrch, lleoliad cynnyrch, hyrwyddo cynnyrch neu ei brisio
- ystyr **arloesedd sefydliadol** yw rhoi dull sefydliadol newydd ar waith fel rhan o drefniadaeth gweithle, cysylltiadau allanol neu arferion busnes y sefydliad neu'r cwmni.

Ffynhonnell: Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data; Third edition (cyhoeddiad ar y cyd rhwng OECD a Eurostat):

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5889925/OSLO-EN.PDF>

67. **Nid yw'r rhestr hon yn rhagnodol nac yn gynhwysfawr. Cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw cyflwyno achos cadarn a darbwyllog i ddangos bod ei brosiect arfaethedig yn cynnwys nodweddion gwirioneddol arloesol.**
68. Gall nodweddion arloesol fod yn weithgareddau sy'n arloesol i'r sector neu'r diwydiant ond gallant hefyd fod yn arloesol i fusnes neu sefydliad, ond mae'n rhaid iddynt fod yn bresennol. Os yw'r prosiect yn cael ei gyflawni'n lleol, rhaid i'r nodweddion arloesol fod yn bresennol yn lleol.
69. Disgwylir hefyd i'r ymgeisydd ddangos y canlynol:
- bod y nodweddion arloesol yn berthnasol i'r nodau a'r gweithgareddau cymwys o fewn y Mesur penodedig
 - dylai'r nodweddion arloesol fod yn berthnasol i gyflawni nodau'r prosiect.
70. Lle bo'r arloesi arfaethedig yn ymwneud â sefydliad neu fusnes, efallai y bydd disgwyl i'r ymgeisydd ddangos bod y gweithgarwch hwn hefyd yn cynrychioli rhywfaint o arloesi o fewn y sector neu'r diwydiant perthnasol.
71. Bydd Llywodraeth Cymru yn ystyried y gwerth am arian a gynrychiolir gan y prosiect cyfan, yn cynnwys unrhyw nodweddion arloesol arfaethedig fel rhan o'r arfarniad prosiect ehangach.
72. **Bydd Llywodraeth Cymru yn arfarnu'r holl geisiadau am lefel uwch o gymorth cyhoeddus fesul achos. Disgresiwn Llywodraeth Cymru yw gwneud y penderfyniad terfynol ar lefel y gymorth cyhoeddus y gall prosiect fod yn gwmwys i'w gael.**

CYMORTH GWLADWRIAETHOL

73. Rhaid i bob prosiect gydymffurfio â holl reolau cymhwyster y cynllun a rheolau Cymorth Gwladwriaethol er mwyn bod yn gymwys i gael arian.

74. Nid yw Erthyglau 107, 108 a 109 TFEU yn berthnasol i grantiau a ddarperir dan y cynllun hwn a weir yn unol â Rheoliad (UE) Rhif 508/2014 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar Gronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop, o fewn cwrdd Erthygl 42 TFEU. Fodd bynnag, mae'n rhaid i'r prosiectau ymwneud â dal, cynhyrchu a/neu brosesu cynhyrchion pysgodfeydd. Caiff y rhain eu diffinio yn:

- Atodiad I i'r Cytuniad ar Weithrediad yr Undeb Ewropeaidd (a geir yng Nghyfnodolyn Swyddogol yr Undeb Ewropeaidd o dan 2012/C 326/01) ac
- Atodiadau I a II i reoliad Trefniant Cyffredin ar gyfer Marchnadoedd yr UE 1379/2013.

75. Os nad ydych chi'n teimlo bod eich prosiect yn bodloni'r meini prawf hyn yna dylech gysylltu â Llywodraeth Cymru i drafod eich prosiect cyn gwneud cais am arian.

DEWIS PROSIECTAU LLWYDDIANNUS

76. I gael ei ddewis, mae disgwyl i brosiect, fel y bo'n briodol, ddangos:

Ei fod yn cydweddu â Rhaglen Weithredol EMFF:

Yn benodol, mae disgwyl i brosiect ddangos:

Cydweddiad Strategol:

Sut y bydd y prosiect arfaethedig yn cefnogi nodau'r Mesur, yr Amcan Penodol a Blaenoriaeth yr Undeb drwy amlinellu:

Pob Mesur:

- ☐ sut bydd y prosiect arfaethedig yn cyfrannu at feithrin marchnata a phrosesu.

Amcan Penodol 1: Gwella trefn y farchnad ar gyfer cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

- sut bydd y prosiect arfaethedig yn cyfrannu at Amcan Benodol 1 o ran gwella trefn y farchnad ar gyfer cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth
- sut bydd y prosiect arfaethedig yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion a'r gweithgareddau cymwys a amlinellir yn adran Gweithgareddau Cymwys y Nodyn Cyfarwyddyd hwn.

Amcan Penodol 2: Annog buddsoddiad yn y sectorau prosesu a marchnata

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

- sut bydd y prosiect arfaethedig yn cyfrannu at Amcan Benodol 2 o ran annog buddsoddiad yn y sectorau prosesu a marchnata
- sut bydd y prosiect arfaethedig yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion a'r gweithgareddau cymwys a amlinellir yn adran Gweithgareddau Cymwys y Nodyn Cyfarwyddyd hwn.

Dangosyddion a Chanlyniadau:

- sut bydd y prosiect yn cyfrannu at y Dangosyddion Canlyniadau EMFF sy'n berthnasol i'r Mesur a ddewiswyd fel y nodir yn adran Dangosyddion Canlyniadau'r Nodyn Canllaw hwn.

Addasrwydd yr Ymyriad:

- esbonio'r manteision neu ganlyniadau ehangach yr ydych yn credu y gall y prosiect eu darparu, yn ychwanegol at y prif ganlyniadau y bydd yn eu cyfrannu at amcanion Blaenoriaeth yr Undeb, Amcan Penodol a Mesur (fel yr amlinellir yn yr adran ar Gydweddiad Strategol uchod)
- esbonio a fydd eich prosiect yn cyfrannu at nodau ac amcanion ehangach Rhaglen EMFF, fel y nodir yn yr adran Amcanion Strategol a Thematig o'r Nodyn Canllaw hwn.

Y gallu i gyflawni:

Mae disgwyl i brosiect ddangos:

Yr angen am gyllid:

- na all y prosiect fynd rhagddo heb gymorth
- nad yw'r costau'n ormodol ar gyfer natur y gweithgarwch dan sylw
- bod bwlch cyllid neu fethiant yn y farchnad, lle bo hynny'n berthnasol.

Gweler y Nodiadau Cyfarwyddyd ar 'Sut mae Gwneud Cais' am ragor o fanylion.

Y gallu i sicrhau:

- hyfywedd y busnes
- cydymffurfiaeth â'r gyfraith
- hyfywedd ariannol y prosiect a chynaliadwyedd, gan gynnwys strategaeth ymadael
- Cymorth perthnasol ac ymrwymiad rhanddeiliaid allweddol
- trefniadau rheoli, monitro a gwerthuso'r prosiect.

Gweler y Nodiadau Cyfarwyddyd ar 'Sut mae Gwneud Cais' am ragor o fanylion.

77. Po fwyaf yw pwysigrwydd a chyfraniad y prosiect neu'r buddsoddiad at amcanion thematig a strategol priodol, po debycaf yw y bydd yn cael ei argymhell ar gyfer ei ddewis.

Gofynion allweddol

78. Ni fyddai'r prosiect yn mynd rhagddo fel ag y mae ar hyn o bryd heb gymorth grant.

79. Swm y grant y gofynnir amdano yw'r cyllid llenwi bwlch isaf sy'n angenrheidiol i'r prosiect fynd rhagddo.

80. Mae'n rhaid i geisiadau ddangos eu bod wedi mynd i'r afael â'r canlynol hefyd:

- mae caniatâd cynllunio amlinellol wedi'i dderbyn os oes angen hynny
- mae pob cydsyniad, trwydded a chaniatâd arall wedi'i roi yn ôl yr angen
- ar gyfer busnesau sydd eisoes yn bodoli, hyfywedd economaidd y prosiect a'r busnes, drwy ddarparu cyfrifon ar gyfer tair blynedd olynol yn union cyn dyddiad y cais a rhagolygon ariannol ar gyfer cyfnod y prosiect
- bydd yn rhaid i fusnesau newydd ddarparu manylion llawn am gefndir a phrofiad y cyfarwyddwyr ynghyd â thystiolaeth arall sy'n angenrheidiol i ddilysu'r cynllun busnes a chynigion y prosiect
- cydymffurfio â Chyfraith y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd ar gyfle cyfartal, a dylai prosiectau hyrwyddo ac annog cyfle cyfartal a mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol
- cydymffurfio â'r safonau gofynnol a'r gofynion deddfwriaethol o ran yr amgylchedd, hylendid, lles anifeiliaid a safonau iechyd a diogelwch □ sicrhau bod y sgiliau a'r cymwyseddau technegol angenrheidiol ar gael yn y busnes.

DANGOSYDDION AC ADRODD

Dangosyddion:

81. Mae Rhaglen Weithredol EMFF yn nodi'r dangosyddion canlyniadau ac allbynnau y mae disgwyl i brosiectau adrodd arnynt.

Dangosyddion Allbwn:

82. Mae'r Dangosydd Allbynnau yn cofnodi nifer y prosiectau y dyfarnwyd grant iddynt. sef:

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata

- Nifer y prosiectau ar fesurau marchnata a chymorth storio

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

- Nifer y prosiectau ar brosesu

Dangosyddion Canlyniadau:

83. Mae'r Dangosyddion Canlyniadau wedi'u cynllunio i nodi'r manteision neu'r effeithiau sy'n deillio o bob prosiect a gefnogir. Mae Rhaglen Weithredol yr EMFF yn nodi amrywiaeth o Ddangosyddion Canlyniadau, a all fod yn berthnasol i brosiectau dan bob Mesur a gwmpesir gan y Nodyn Canllaw hwn.

84. Cyfeiriwch at yr adran 'Tystiolaeth o Ddangosyddion Canlyniadau' isod am ragor o wybodaeth ynghylch y wybodaeth i'w darparu i fesur cyflawniad ar gyfer pob Dangosydd Canlyniadau a ddewisir.

85. Disgwylir am arweiniad pellach gan y Comisiwn Ewropeaidd ar y Dangosyddion Canlyniadau penodol fydd yn cael eu cymhwyso i bob Mesur a diffiniadau penodol a gofynion tystiolaeth ar gyfer y dangosyddion hyn. Sylwch y gallai hyn arwain at ddiwygiadau i'r Dangosyddion Canlyniadau penodol y mae disgwyl i brosiectau adrodd cyflawniad ynddynt. Bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi canllawiau pellach ar ôl i'r wybodaeth hon fod ar gael.

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata a

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth

- Newid yng ngwerth gwerthiannau cyntaf mewn Sefydliadau Cynhyrchwyr (mil Ewros)
- Newid yng nghyfaifaint gwerthiannau cyntaf mewn Sefydliadau Cynhyrchwyr

- (tunelli)
- Newid yng ngwerth gwerthiannau cyntaf mewn Sefydliadau heb fod yn Sefydliadau Cynhyrchwyr (mil Ewros)
- Newid yng nghyfaifaint gwerthiannau cyntaf mewn Sefydliadau heb fod yn Sefydliadau Cynhyrchwyr (tunelli)

Dangosyddion Canlyniadau Tystiolaeth

86. Mae'r wybodaeth a ganlyn yn seiliedig ar y canllawiau drafft cyfredol gan y Comisiwn Ewropeaidd ar y wybodaeth sydd i'w darparu gan fuddiolwyr er mwyn mesur a chael tystiolaeth o gyflawniad ar gyfer eu dewis o Ddangosyddion Canlyniadau. Gall y wybodaeth hon newid pan roddir canllawiau wedi eu diweddarau gan y Comisiwn Ewropeaidd. Bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi canllawiau pellach ar ôl i'r wybodaeth hon fod ar gael.

- Cyfanswm gwerth blynyddol gwerthiannau cyntaf yn y flwyddyn cyn y prosiect
- Cyfanswm gwerth blynyddol gwerthiannau cyntaf yn y flwyddyn ar ôl y prosiect
- Cyfanswm cyfaifaint blynyddol gwerthiannau cyntaf yn y flwyddyn cyn y prosiect
- Cyfanswm cyfaifaint blynyddol gwerthiannau cyntaf yn y flwyddyn ar ôl y prosiect
- Cyfanswm gwerth blynyddol cynhyrchion a brosesir yn y flwyddyn cyn y prosiect
- Cyfanswm gwerth blynyddol cynhyrchion a brosesir yn y flwyddyn ar ôl y prosiect
- Cyfanswm cyfaifaint blynyddol cynhyrchion a brosesir yn y flwyddyn cyn y prosiect
- Cyfanswm cyfaifaint blynyddol cynhyrchion a brosesir yn y flwyddyn ar ôl y prosiect.

Data Gweithredu:

87. Yn unol â gofynion Rheoliad Gweithredu Comisiwn 1243/2014, bydd gofyn i brosiectau adrodd ar y wybodaeth a ganlyn hefyd:

Mesur IV.3: Erthygl 68 – Mesurau marchnata:

88. Math o brosiect:

- creu Sefydliadau, cymdeithas neu sefydliadau cydadranol i Gynhyrchwyr
- dod o hyd i farchnadoedd newydd a gwella amodau marchnata
- hybu ansawdd a gwerth ychwanegol
- tryloywder cynhyrchu

Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop (EMFF) - Nodiadau Cyfarwyddyd Cymorth ar gyfer Marchnata a Phrosesu

- y gallu i olrhain ac ecolabeli
- contractau safonol
- ymgyrchoedd cyfathrebu a hyrwyddo.

89. Ar gyfer prosiectau wedi'u hanelu at ddod o hyd i farchnadoedd newydd a gwella amodau marchnata:

- rhywogaethau â photensial marchnata
- dalfeydd dieisiau
- cynhyrchion bach eu heffaith neu gynhyrchion organig.

90. Ar gyfer prosiectau wedi'u hanelu at hybu ansawdd a gwerth ychwanegol:

- cynlluniau ansawdd
- ardystio a hyrwyddo cynhyrchion cynaliadwy □ marchnata uniongyrchol
- pecynnu.

91. Nifer y cwmnïau sy'n elwa o'r prosiect.

92. Nifer yr aelodau o Sefydliadau Cynhyrchwyr sy'n elwa o'r prosiect.

Mesur IV.4: Erthygl 69 – Prosesu cynhyrchion pysgodfeydd a dyframaeth:

93. Math o fuddsoddiad:

- arbed ynni neu leihau'r effaith ar yr amgylchedd
- gwella diogelwch, hylendid, iechyd, amodau gwaith
- prosesu dalfeydd nad ydynt ar gyfer cael eu bwyta gan bobl
- prosesu is-gynhyrchion
- prosesu cynhyrchion dyframaeth organig
- cynhyrchion, prosesau neu system reoli newydd neu well.

94. Nifer y cwmnïau a gefnogwyd.

95. Nifer y cyflogeion sy'n elwa o'r prosiect.

Pob Mesur

96. Dylid rhoi'r wybodaeth hon ar ddwy adeg yn ystod oes y prosiect:

- dylid nodi'r hyn y disgwylir ei gyflawni/targedau rhagweledig fel rhan o'r cais
- dylid adrodd ar yr hyn a gyflawnwyd mewn gwirionedd ar ôl gorffen y prosiect.

THEMÂU TRAWSBYNCIOL

97. Mae'r Rheoliadau sy'n llywodraethu Rhaglenni Ewropeaidd yn nodi bod yn rhaid i bob prosiect a ariennir drwy'r Fframwaith Strategol Cyffredin integreiddio'r Themâu Trawsbynciol sy'n ymwneud â Hyrwyddo cydraddoldeb rhwng dynion a merched a pheidio â gwahaniaethu a Datblygu Cynaliadwy. Mae angen ymgorffori'r Themâu Trawsbynciol gorfodol hyn wrth ddylunio a datblygu'r Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd (ESIF) ac wrth gynnal y gweithgarwch a gefnogir drwy'r cronfeydd hynny. Mae hyn yn cynnwys EMFF.
98. Bwriad y themâu trawsbynciol yw ychwanegu gwerth, codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth tra'n sicrhau'r cyfraddau cyfranogiad uchaf posibl a lliniaru effeithiau andwyol. Dylai hyn fod o gymorth i brosiectau symud y tu hwnt i gydymffurfiaeth a datblygu systemau sy'n cefnogi'r arferion gorau.
99. Mae rhagor o ganllawiau yn:

<http://gov.wales/funding/eu-funds/2014-2020/wefo-guidance/cross-cuttingguidance/?skip=1&lang=cy>

SUT MAE GWNEUD CAIS

100. Gellir gwneud ceisiadau am gymorth drwy lenwi'r ffurflen gais a'i chyflwyno drwy WEFO Ar-lein (gweler y canllawiau ar wahân).
101. Unwaith y byddwch chi wedi cyflwyno eich cais llawn, bydd Llywodraeth Cymru yn anfon cydnabyddiaeth a hysbysiad atoch chi yn nodi bod modd i chi fwrw ati gyda'ch prosiect ar eich menter eich hun. Byddwch yn cael yr hysbysiad hwn o fewn 15 diwrnod gwaith i gyflwyno eich cais llawn.
102. **Ni ddylech ddechrau gweithio ar eich prosiect hyd nes y byddwch chi'n cael yr hysbysiad hwn.**
103. Yn amodol ar ofynion Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Ganiatáu i'r Cyhoedd Weld Gwybodaeth, Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth [Amgylcheddol 2004](#): caiff yr holl wybodaeth a roddir i Lywodraeth Cymru ei thrin yn gwbl gyfrinachol. **Os bydd eich cais yn llwyddiannus, dylech fod yn ymwybodol o'r ffaith bod Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y Deyrnas Unedig a'r CE yn cadw'r hawl i gyhoeddi enw eich cwmni, cyfanswm y grant a ddysarnwyd i chi a chrynodeb o'ch prosiect.**
104. Gallwch ddefnyddio ymgynghorydd i baratoi eich cais os dymunwch, **ond mae'n rhaid i chi, ac nid yr ymgynghorydd, lofnodi'r ffurflen gais. Eich**

cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod y cais wedi'i gwblhau'n gywir a bod y wybodaeth a ddarperir i gefnogi'ch prosiect yn gywir.

105. Pan fyddwch yn cyflwyno'ch ffurflen gais, bydd Llywodraeth Cymru'n cydnabod ei bod wedi dod i law. Os yw eich prosiect yn anghymwys, cewch wybod hyn cyn gynted â phosibl. Os yw eich cais yn gymwys bydd arfarniad technegol ac ariannol yn cael ei gynnal. Ar ôl cwblhau'r arfarniad, bydd y cymorth ar gyfer eich cais yn cael ei werthuso yn erbyn y graddau y mae'n cyflawni'r amcanion a'r blaenoriaethau cenedlaethol a rhanbarthol, fel y disgrifir uchod.
106. Mae tri chanlyniad posibl:
- (a) Nid yw'ch prosiect yn gymwys ar gyfer y grant. Cewch wybod cyn gynted â phosibl.
 - (b) Mae'ch prosiect yn gymwys i'w ystyried, ond nid yw'n cael ei gymeradwyo ar gyfer dyfarniad. Cewch wybod y rhesymau pam na fu eich cais yn llwyddiannus. Gallwch ymgeisio eto gyda'r un prosiect (gan ddiwygio'r cais os dymunwch) – **ar yr amod nad ydych wedi dechrau ar y gwaith.**
 - (c) Mae'r prosiect yn gymwys ac yn cael ei gymeradwyo ar gyfer dyfarniad. Byddwch yn cael llythyr cymeradwyo yn nodi telerau ac amodau'r dyfarniad, a gofynnir i chi ei lofnodi fel cytundeb eich bod yn derbyn y telerau ac amodau. Bydd y llythyr hefyd yn eich awdurdodi i ddechrau ar y gwaith.

AMODAU GRANT

107. Mae Cronfa EMFF yn amodol ar amrywiaeth o ddeddfwriaeth berthnasol. Mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru a'r ymgeisydd a derbynnydd y cymorth yn y pen draw weithredu yn unol â'r ddeddfwriaeth honno.
108. Caiff grant o dan Gronfa EMFF ei gynnig yn amodol ar delerau ac amodau, gan gynnwys y rhai a nodir isod ond heb fod yn gyfyngedig iddynt. **Gallai methu â bodloni telerau ac amodau'r dyfarniad arwain at ddiddymu eich dyfarniad a/neu adennill symiau sydd eisoes wedi'u talu, neu ostyngiad yn swm y grant sy'n daladwy.**

Amodau:

1. Mae'n rhaid derbyn y grant a gynnigir o fewn pedwar diwrnod gwaith ar ddeg (14) i ddyddiad y llythyr cymeradwyo.
2. Mae'r dyfarniad yn cael ei wneud ar sail y datganiadau a wnaed gennych chi neu'ch cynrychiolwyr ar y ffurflen gais ac mewn gohebiaeth ddilynol.

Mae'n drosedd gwneud datganiadau ffug neu gamarweiniol.

3. Ni chewch ddechrau ar unrhyw waith ar y prosiect cyn cael awdurdod ysgrifenedig i wneud hynny gan Lywodraeth Cymru.
4. Mae'n rhaid i chi gyflawni unrhyw rwymedigaethau cyfreithiol o dan gyfraith yr Undeb Ewropeaidd a'r Deyrnas Unedig, gan gynnwys deddfwriaeth hylendid.
5. Ni chewch wneud unrhyw newidiadau i'r prosiect, gan gynnwys lleoliad y gweithgarwch, heb gymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan Lywodraeth Cymru.
6. Ni chewch gael gwared ar, trosglwyddo neu werthu unrhyw gyfarpar a/neu adeiladau a brynwyd gyda chymorth grant heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan Lywodraeth Cymru yn ystod cyfnod cyflawni'r prosiect ac am bum mlynedd ar ôl dyddiad cwblhau'r prosiect. Mae hyn yn cynnwys newidiadau anuniongyrchol e.e. lle bo safle neu gwch yn newid perchenogaeth neu lle bo lleoliad unrhyw eitemau a gaiff eu cyllido yn newid.
7. Eich cyfrifoldeb chi fel yr ymgeisydd gwreiddiol yw hysbysu'r perchenogion newydd o'r rhwymedigaethau cyllido sy'n gysylltiedig â'r eitem. Bydd yn ofynnol i'r perchenogion newydd dderbyn telerau ac amodau'r arian am y cyfnod sy'n weddill hyd at 5 mlynedd o ddyddiad derbyn y cynnig gwreiddiol am arian.
8. Os nad yw perchennog newydd yr eitem neu eitemau yn derbyn y telerau ac amodau cyllido sy'n gysylltiedig, yna tybir nad yw'r eitem wedi cyflawni ei rhwymedigaethau i'r cynllun, ac yn sgil hynny gellid dechrau cymryd camau a gellid adennill cyllid gennych chi fel y derbyniwr gwreiddiol.
9. Ni chewch drosglwyddo cwch pysgota y tu allan i'r UE am o leiaf 5 mlynedd ar ôl taliad yr arian EMFF i'r ymgeisydd; os gwnewch hyn bydd yn rhaid i chi addalu'r arian a gawsoch o dan EMFF yn rhannol neu i gyd. Mae'r union swm y mae'n rhaid i chi ei dalu yn dibynnu ar ba bryd y gwnaethoch chi drosglwyddo'r cwch.
10. Mae'n rhaid i'r ymgeisydd gydymffurfio â'r rheolau ar wariant cymwys fel y nodir yn Nodyn Canllaw perthnasol y Mesur.
11. Rhaid i hawliadau gael eu cyflwyno yn y fformat cywir ynghyd â'r holl ddogfennau angenrheidiol. Fel arall, byddant yn cael eu gwrthod a'u dychwelyd i'r ymgeisydd.

12. Rhaid i hawliadau gael eu cyflwyno yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni. Ni allwch newid yr amserlen y cytunwyd arni na gwerth eich hawliadau heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan Lywodraeth Cymru.
13. Dylid cwblhau prosiectau o fewn yr amserlen y cytunwyd arni gyda Llywodraeth Cymru. Ni chewch wroddi wrth hyn heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan Lywodraeth Cymru.
14. Mae'n rhaid i chi gadarnhau nad oes dim o'r eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y cais yn cymryd lle eitemau o dan hawliad yswiriant.
15. Mae'n rhaid i chi gadarnhau nad ydych chi wedi gwneud cais am unrhyw gyllid cyhoeddus arall (o ffynonellau'r Undeb Ewropeaidd neu'r Deyrnas Unedig).
16. Mae'n rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd a roddir i'r prosiect gyfeirio at gyfraniad yr Undeb Ewropeaidd a Llywodraeth Cymru at ei gyllido.
17. Mae'n rhaid cadw cofnodion sy'n ymwneud â gweithgarwch y busnes a chyflawni'r prosiect, gan gynnwys yr holl anfonebau gwreiddiol a dogfennau cysylltiedig eraill, fel tendrau cystadleuol neu ddyfynbrisiau, nes diwedd y chweched flwyddyn ar ôl dyddiad olaf y cymorth ariannol a roddwyd i chi mewn perthynas â'r prosiect.
18. Mae'n rhaid i chi ganiatáu i unigolion a awdurdodir gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys Archwilydd Cyffredinol Cymru, y Comisiwn Archwilio a Llys Archwilwyr Ewrop arolygu'r prosiect. Ar gais, mae'n rhaid i chi roi gwybodaeth iddynt a/neu fynediad at ddogfennaeth wreiddiol sy'n ymwneud â'r prosiect.
19. Mae'r wybodaeth a ddarperir yn y cais ac unrhyw ddogfennaeth ategol yn destun gofynion Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Ganiatáu i'r Cyhoedd Weld Gwybodaeth, Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004.

Dylech fod yn ymwybodol, os yw eich cais yn llwyddiannus, bod gan

Llywodraeth Cymru a'r Undeb Ewropeaidd yr hawl i gyhoeddi enw eich busnes neu gwmni, faint o grant a ddyfarnwyd i chi a chrynodeb o'ch prosiect.

20. Mae'r wybodaeth a ddarperir yn y cais ac unrhyw ddogfennaeth ategol yn destun i Hysbysiad Preifatrwydd sydd ar gael yn <https://gov.wales/topics/environmentcountryside/marineandfisheries/european-maritime-fisheries-fund/?skip=1&lang=cy>. Mae'r Hysbysiad Preifatrwydd yn

esbonio sut y bydd Llywodraeth Cymru'n prosesu ac yn defnyddio'ch data personol a'ch hawliau o dan y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR).

TALU GRANT

Hawliadau

109. Gallwch gyflwyno hawliadau interim yn ystod cyfnod eich prosiect. Bydd nodiadau cyfarwyddyd ynghylch sut i hawlio yn cael eu cyhoeddi pan gaiff y dyfarniad ei gadarnhau ac wedyn pan gewch eich gwahodd i hawlio. Dim ond pan fydd Llywodraeth Cymru yn fodlon bod y gwariant perthnasol wedi'i wneud a bod y gwaith wedi'i gwblhau yn unol â'r cynllun y bydd hawliadau'n cael eu talu. Bydd taliadau'n cael eu gwneud drwy drosglwyddiad electronig i'ch cyfrif banc.
110. Dylid cyflwyno hawliadau terfynol ar gyfer talu grant cyn gynted â phosibl ar ôl cwblhau'r gwaith ar y prosiect. Mae'n rhaid derbyn yr hawliadau terfynol erbyn 30 Mehefin 2023 fan bellaf er mwyn i Lywodraeth Cymru allu gwneud y taliad. Os byddwch chi'n methu â chyflwyno hawliadau, efallai y bydd y grant a dalwyd yn cael ei adennill.
111. Yn ystod oes y grant, pan fo hawliadau'n cael eu cyflwyno, efallai y byddant yn cael eu harchwilio i sicrhau bod gwariant yn gymwys ac yn unol â'r hyn a gymeradwywyd yn y cais gwreiddiol. Yn ystod y prosiect, gellir ymweld â noddwr y prosiect a chynnal asesiad manwl o'r prosiect a gyflawnir. Gallai hyn gynnwys adolygu'r holl ddogfennau ategol gwreiddiol. Ar gyfer buddsoddiad cyfalaf, ar ôl cwblhau'r gwaith ffisegol, efallai yr ymwelir â'r safle a bydd asesiad manwl o'r prosiect yn cael ei gynnal. Gallai'r wybodaeth a fydd yn ofynnol yn ystod yr ymweliad gynnwys heb fod yn gyfyngedig i; anfonebau gwreiddiol; rhifau cyfresol/peiriannau; tystysgrif cwblhau Rheoliadau Adeiladu (Ile bo'n briodol); system lechyd a Diogelwch, gan gynnwys dadansoddi risg; dogfennau Asesu Risg Tân yn unol â Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005; cofnodion Trefniadau Glanhau; cofnodion rheoli Plâu a chofnodion Rheoli Ansawdd. Caiff y grant ei dalu ar yr amod y gwneir cynnydd digonol.

Hawliadau anghywir

112. Mae gennych gyfrifoldeb i sicrhau bod pob hawliad a gyflwynir yn gywir yn rhifyddol; ei fod am wariant sydd wedi'i dalu yn unig (mae'r arian wedi gadael y cyfrif banc); bod yr holl eitemau a chostau'n gymwys a bod yr hawliad ar amser.
113. Os yw'r hawliad yn anghywir bydd eich hawliad yn cael ei ostwng i'r swm sy'n gymwys a bydd y grant a fydd yn cael ei dalu'n cael ei gyfrifo ar sail hynny.

114. Os oes gennych chi unrhyw amheuon ynglŷn â chymhwyster unrhyw wariant, rhaid i chi wirio cyn i chi fynd i gostau.

Troseddau

115. Mae Rheoliadau Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop (Grantiau) (Cymru) 2016 Rhif 665 (W. 182) yn pennu troseddau a chosbau mewn perthynas ag agweddau penodol ar gyllid Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop. Mae'r enghreifftiau o'r troseddau'n cynnwys rhoi gwybodaeth ffug neu gamarweiniol yn fwriadol neu'n fyrbwyll mewn perthynas â chyllid Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop; rhwystro arolygwr neu swyddog; a gwrthod rhoi gwybodaeth ar gais.

MONITRO PROSIECTAU

116. Mae'n ofynnol gan y Comisiwn Ewropeaidd bod cynnydd eich prosiect yn cael ei fonitro a bod ei lwyddiant yn cael ei werthuso ar ôl ei gwblhau. Bydd gofyn i chi ddarparu diweddariadau rheolaidd ar ei gynnydd ac adroddiad terfynol ar ei berfformiad dri mis ar ôl ei gwblhau pan fydd y prosiect yn cael ei werthuso yn erbyn yr amcanion a'r targedau sydd yn y cais a gymeradwywyd. Os na fydd y prosiect yn cyrraedd y targedau hyn ac, ar sail y cynnydd a wnaed mewn gwirionedd, ni fyddai'n gymwys i gael cymorth grant o dan y cynllun, gellid cymryd camau i adennill y grant sydd wedi'i dalu.
117. Un o ofynion dyfarnu'r grant fydd sicrhau bod y cyfarpar sy'n cael ei brynu gyda chymorth grant EMFF ac unrhyw adeiladau y telir grant amdanynt, yn cael eu cadw yn eu lleoliad gwreiddiol, yn weithredol ac mewn cyflwr da, ac yn cael eu defnyddio at y dibenion a nodwyd yn y cais gwreiddiol, am bum mlynedd ar ôl dyddiad cwblhau'r prosiect. Bydd hyn yn sicrhau hirhoedledd y prosiect a, lle bo'n briodol, yn sicrhau y bydd cynhyrchwyr cynradd yn gallu elwa ar fanteision y prosiect yn y tymor hir.
118. Ar gyfer buddsoddiad cyfalaf, mae'n bosibl y bydd angen cwblhau ffurflen monitro arall ddwy flynedd ar ôl cwblhau ac eto bum mlynedd ar ôl cwblhau. Bydd ymweliadau â'r safle'n cael eu cynnal ar ganran o'r prosiectau buddsoddiad cyfalaf a gymeradwyir o fewn pum mlynedd i ddyddiad cwblhau'r prosiect i sicrhau bod gan yr ymgeisydd yr adeiladau a/neu'r cyfarpar a brynwyd gyda'r grant o hyd a'i fod yn dal i'w defnyddio at yr un dibenion a bod y busnes yn perfformio yn ôl y disgwyl.
119. Mae'n rhaid i chi ganiatáu i swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Comisiwn Ewropeaidd, neu eu cynrychiolwyr, arolygu'r prosiect ar unrhyw adeg resymol o fewn y cyfnod pum mlynedd.

DIWEDD RHAGLEN EMFF

120. Mae'n rhaid cyflwyno pob hawliad i Lywodraeth Cymru erbyn 30 Mehefin 2023 fan bellaf. Mae'n rhaid cwblhau holl weithgarwch y prosiect mewn da bryd i'r cyfrifon a'r cofnodion gael eu harchwilio ac i hawliadau gael eu paratoi a'u cyflwyno erbyn y dyddiad hwn.

Y DREFN APELIO

121. Os gwrthodir cais, bydd y rhesymau am ei wrthod yn cael eu hegluro. Byddwn yn barod i drafod unrhyw addasiadau y gallai fod eu hangen i wneud y prosiect yn dderbyniol.
122. Os yw cais yn dal i gael ei wrthod bydd gweithdrefn apelio yn cael ei sefydlu ar ffurf cyflwyniad llafar neu ysgrifenedig i bobl a benodir gan Weinidogion Cymru ac sy'n annibynnol arnynt.

GWEITHDREFN GWYNO

123. Os ydych chi'n teimlo nad ydym wedi dilyn y drefn gywir wrth ddelio â'ch cais efallai yr hoffech wneud cwyn yn unol â Pholisi Cwynion Llywodraeth Cymru sydd ar gael drwy'r post neu ar y wefan yn:

https://gov.wales/contact_us/makeacomplaint/?skip=1&lang=cy